

Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Viite: HE 32/2026 vp

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eläinten hyvinvoinnista annetun lain ja eläinten lääkitsemisestä annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Eläinlääkäriliitto kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen.

Laki eläinten hyvinvoinnista annetun lain 126 §:n kumoamisesta

Eläinlääkäriliitto vastustaa esitettyä eläinten hyvinvointilain 126 §:n kumoamista.

Eläinten hyvinvointilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on edistää eläinten hyvinvointia ja suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla hyvinvoinnille aiheutuvalta haitalta. Tämä tavoite ei toteudu, jos lainsäädäntöä muutetaan taloudellisten paineiden vuoksi ennen kuin uusi toimintamalli on ehditty edes ottaa käyttöön tai siihen liittyvät tutkimusprojektit on saatu päätökseen. Karjujen kasvatusta sekä paikallispuudutteen käyttöä tutkitaan Suomessa parhaillaan muun muassa maa- ja metsätalousministeriön rahoittamana. On erikoista, että kastraatiokiello halutaan perua jo ennen kuin nämä tutkimukset on saatu valmiiksi. Lain muutostarvetta tulisi arvioida saatujen tulosten valossa, eikä tehdä eläinten hyvinvointiin näin merkittävästi vaikuttavia päätöksiä lihateollisuudelta saatujen talouslukujen perusteella.

Nyt esitetty muutos eläinten hyvinvointilakiin on ristiriidassa lain tarkoituksen kanssa. Kirurginen kastratio aiheuttaa voimakasta kipua, joka jatkuu useita päiviä toimenpiteen jälkeen. Vaikka toimenpiteessä käytetään kivunlievitystä ja paikallispuudutusta, on kastratio kokonaisuudessaan porsaille erittäin kivulias ja stressaava kokemus. Kivunlievityksen ja paikallispuudutuksen tavoitteena on lievittää tätä kärsimystä, mutta ne eivät poista sitä kokonaan. Tulee myös huomioida, että paikallispuudutteen injisoiminen itsessään aiheuttaa porsaille kipua. Siksi toimenpiteen tarpeellisuutta ja vaihtoehtoja on arvioitava eläimen näkökulmasta, eikä vain lihateollisuuden etujen tai viennin vaatimuksista käsin.

Varhaisessa iässä koettu kipu ja kudonsvauriot heikentävät eläinten hyvinvointia sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Koska paikallispuudutus ei täysin poista toimenpiteen aiheuttamaa kipua, lopullisena tavoitteena tulisi olla kirurgisesta kastraatiosta luopuminen kokonaan, kuten vielä voimassa olevassa eläinten hyvinvointilain 126 §:ssä on säädetty.

Paikallispuudutteen käyttö myös lisää tuottajien työmäärää, kun porsaita joudutaan käytännössä käsittelemään kaksi kertaa. Jotta paikallispuudutus toimisi, tulee Suomessa käytössä olevia puudutusaineita käytettäessä odottaa noin 10 minuuttia puudutteen pistämisen ja kastraatiotoimenpiteen välillä.

Esityksessä myönnetään, että päätös kumota kastraatiokiello perustuu lihateollisuudelle aiheutuviin kustannuksiin ja vientiin liittyviin haasteisiin. Erityisesti tuodaan esiin se, ettei täyskarjujen tai immunokastroitujen karjujen lihaa voisi viedä kaikkiin vientimaihin. Mari Heinosen (Kastratiotoselvitys

2021) selvityksen mukaan täyskarjujen lihaa viedään jo useista Euroopan maista, kuten Espanjasta ja Alankomaista. Immunokastroitujen sikojen lihalla vastaavaa vientiä selvityksen maissa ei ole ollut. Immunokastratio on ei-kirurginen, lääkinällinen menetelmä, joka vaatii pistoksia ja tarkkaa ajoitusta. Toimenpide ei ole täysin aukoton ja yksittäinen teuraseläin saattaa silti haista karjulle. Karjun hajun osalta kyse ei ole elintarviketurvallisuudesta, vaan aistinvaraisesta laadusta. Hajua on mahdollista tunnistaa teurastamoissa, ja tällainen liha voidaan ohjata pois kuluttajamarkkinoilta. Näin karjun hajun riskiä voidaan hallita ilman kirurgista kastratiota. Eläinten hyvinvointilaissa kastratiokiellon voimaan tulemiselle annettu pitkä siirtymäaika antaa sekä tuottajille että lihateollisuudelle runsaasti aikaa varautua kiellon mukanaan tuomiin muutoksiin, niiden vaikutuksiin ja aiheutuviin kustannuksiin.

Esityksessä lisäksi tarkennettaisiin hyvinvointilain 118 §:ään, joka koskee kunnaneläinlääkäreiden suorittamista hyvinvointivalvonnan tehtävistä kunnille maksettavia valtion korvauksia. Vesityksen mukaan valtion varoista korvattaisiin myös kustannukset, jotka kunnille aiheutuvat niiden vastuulle hyvinvointilain 7 §:n 3 momentissa säädetyistä eläinlääkärin tehtävistä eli sairaiden, vahingoittuneiden tai muutoin avuttomassa tilassa olevien luonnonvaraisten eläinten lopettamisesta. Tälle varmistetaan aiemman käytännön jatkuminen myös valtionhallinnon muutoksen jälkeen. Käytäntöä on pidetty selkeänä ja sillä turvattaisiin luonnonvaraisten eläinten hyvinvoinnin vähimmäistaso.

Laki eläinten lääkitsemisestä annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Suomen Eläinlääkäriliitto kannattaa ehdotusta, että eläinten pitopaikan eläinlääkintähuollosta pääasiallisesti vastaava eläinlääkäri saisi luovuttaa injektoitavaa paikallispuudutusainetta porsaan kirurgista kastratiota varten myös valtakunnalliseen eläinten terveydenhuolto-ohjelmaan liittymättömille tiloille. Kiitämme ministeriön tekemiä tarkennuksia muotoiluihin, jottei kävisi siten, että ohjelman ulkopuolisille tiloille voitaisiin luovuttaa paikallispuudutteita kevyemmällä vaatimuksella kuin ohjelmassa mukana oleville.

Suomen Eläinlääkäriliitto ry

Kunnioittaen,
Mikko Turku
puheenjohtaja